

Kirjalikud tööd.
Irma Kiin.

Irel.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM 26 lk
FOND K 45373-9

Kirjand.
Kuuse elulugu.

1. 1929

Kasvasin metsas teiste kuuske-
seas. Mõttesin tihti, et millal saan
selle au osaliseks, et mind maha
rajutakse ja jõulupuuks viiakse.
Mis ma mõttesin, see läks täi-
de. Oli talv, kui mind maha
rajuti ja jõulupuuks viidi.
Koolus pandi mulle jalga alla,
viidi tuppa ja ehiti mind tore-
daks. Kutsuti lapsed tuppa ja
süüdati küünlad põlema, siis
ma särasin ja sätenendasin. Oli
kaes, mis ma nii kaua olin
igatsenud. Aga varsti pudenesid
minult okkad. Lapsed tulid,
korjasid minult ehedad ja vii-
sid mind õue, kus ma kurvast
oma elu lõpetasin. Ma kahetsesin,

et ma nii rumal olin ja enne
metsas tahtsin, et mind maha
raiutaks ja jõulupuus viia^{ks}.

R

Parandus.

Lapsed tulid, korjasid minult
ehed ja viisid mind õue, kus
ma kurvalt oma elu lõpetasin.
Ma kahetsen, et ma nii rumal
olin ja enne metsas tahtsin, et
mind maha raiutaks ja jõulu-
puus viidaks.

Kirjand.

Torm

14. / 1929. a.

Pühapäeval oli kole torm. Viingus
ja ulus. Öösel ei saanud ma maga-
da, tuul ulus seinataga, tuli päris
hirm. Hommikul, kui üles ärkas in-
ei olnud torm vaikinud. Kell ~~par~~
üks läksin ma kirikusse, tuul tah-
~~dis~~ mind õhku tõsta. Kui läksin /
oli hea, tuul puhus tagant, aga kui
ära tulin, puhus eest. Oli kole külm,
tõstsin krae üles. ~~(Tõstsin krae üles)~~
~~hädäin~~ Täna hommikul, kui kooli
tulin, oli kole tuul, lõdisesin, oli nii
külm. Käisin ühest tänava äärest
teise, just kui vintis mees, sest tuul
tõukas mind.

R-

Parandus.

Hommikul, kui üles ärkasin, ei
olnud torm vaibunud. Tuul taktis
mind õhku tõsta. Kui läksin,
oli hea, tuul puhus tagant, aga
kui ära tulin, puhus eest. Täna
hommikul, kui kooli tulin, oli
kole tuul, lõdisesin, oli külm.
Käisin ühest tänavast teise,
justkui vintis mees, sest tuul tõu-
kas mind.

Parandus.

Käisin ühest tänavast teise,
justkui vintis mees, sest tuul tõu-
kas mind.

Kirjand.
Talv.

21.1.1929.

Talv on halb aasta aeg. On kare külm.
Tuiskab, õues on suured hangid. Päike
ei paista, päike ei sära, vahel ärva
pilgeb ta oma nina pulvestagand
väljapista. Tügid ja järved on kinni-
külmunud, saab leitudadega sõita,
lumesõda pidada, lumemme teha ja
kelguga sõita. Meri on kinnikülmunud.
Alles hiljuti olid kalurid kalal. Nad
olid järele augu raivunud. Järsku
pragunes jää, ja vaesed kalurid ei
saanud randa jõosta, sest jää ja maa
vahel oli vesi. Nii pidid nad end
saatuse hooeks andma. Nii need nad
kaua merel olid ümber hulkunud,
läks laevadel korda neid päästa.

Erilises talvel ainult pahad küljed
oli, on ka hästi külge. Lõõgid ei lähe

hapuks, kuna seda sui nii palju juht-
tus. lastel on lõbus olla. Vahel on
küll natuke külm, aga mis sest. Egas
see külmataatki rahule jätta, näpistab
Eirak. nina, sõrmi, varbaid ja keha.

Parandus.

Talv

Väheharva julgeb ta oma nina
pilve tagant välja pista. Tügid ja järved
on kinni külmanud, saab liiranda-
dega sõita, lumisõda pidada, lumeme-
~~me~~ teha ja kelguga sõita. Meri on
kinni külmanud. Järsku pragunes
jää, ja värsed kalurid ei saanud randa
joosta. Aga egas talvel ainult pahad
küljed ole, on ka häid külgi.

Kirjand.

Hea peremees.

Elasid hobune koer ja kass. Hobu-
ne pidi päeval raskest tööd tegema.
Öösel oli tal tallis, tall oli ilus puhas.
Peremees pani talle ilusa sooja teki
peale, et ta ei pruugiks külmetada.
Lüüa sai ta ^{ea} hästi. Peremees ei püksnud

31. I. 1929.

teda asjata. Hobusel on talvel sooraskum.

Seal elasid ka koer ja kass. Koer ja kass olid "hääd sõbrad". Koer valvas ööd ja päevad maja. Aga truu valvamise eest oli tal ilus soe putka, ja nüüja juua.

Kass magas toas ahju kõrval ja lõi murre, lakkus piima, mida talle rohkesti anti. Aga selle eest püüdis ta hure, hüred kartsid teda ei julgenud ninagi august välja pista. Nad elasid mitu aastat rahulikult elu kuni surm nad ära koristas.

Kirjand.

Vaidlus.

Elasid ühes talus koer, kass ja hobune. Kass oli toas piimapüti ümber ajanud ja paha aimates toast välja lipsanud, nüüd astus koera ~~putka~~ juure ja sõnas: „Tere, laiskvorst.“ „Ise sa oled laiskvorst,

ei viitsi küri püüda, muidkui hul-
gub ümber, aga mina valvan
maja. - „Ara sa küda ennast ühti,
aga minu esivanemad on teinud palju
head, aga sinu esivanemad? - „Jääd juba
oma esivanemate kiitmisega, sa pole
seda väärt, et ma sulle räägin. „Kassi
süda kargas täis, ta tahtis koerale küünit-
ga näkku karata, aga värvav krääksus,
ja hobune tuli raskest koormast veda-
des üle. Kass tegi vehkat, sest ta teadis,
et hobune teda ei salli; hobune ja
koer te olid head sõbrad. Hobune tu-
li koera juure ja sonas: „Mis kass sü-
nais? „Mägin, kuidas ta vehkat tegi? - „Ah,
mis niusugune ka on, muidkui soimab
laisaks võistiks. - „Või nü,“ vastas hobune.
Peremees tuli tegi hobuse raskest lahti, ~~ja~~
ja viis talli. Kassil oli külm lumel seis-
tes, esimene käpp külmetas juba, ta läks
ukse taha ja „näugus.“ Perenaine tuli
tegi ukse lahti ja lasi kassi sisse.

R-

Parandus.

Kirjand.

Vaidlus.

Kass oli taas pümapüti ümber
ajanud ja paha aimatus toast välja
lipsanud, nüüd astus koeraputka
juure ja sõnas: „Tere, laiskvorst!“ – „Is
sa oled laiskvorst, ei viitsi hiiri püü-
da, muudkui hulgu ümber, aga mina
valvan maja.“ – „Jää juba oma esi-
vanemate kütmisega, sa pole seda
~~sed~~ väärt, et ma sulle raagin.“ Kass
süda kargas täis, ta tahtis koerale
küüntega nakku karata, aga varav
kraaksus, ja hobune tuli raskest
koormast vedades õue. Kass tegi
vehkat, sest ta teadis, et hobune
teda ei salli. „Mis kass sein käis?
Raagin, kuidas ta vehkat tegi.“ – „Ah,
miss misugune ka on, muudkui
sõimab laiskvorstikes.“ – „Või nüi“ ✓
Peremees tuli tegi hobuse raskest lahti.
Perenaine tuli tegi ukse lahti ja las-

mis kasse süsse.

Parandus.

Hobune tuli kasset koormat vedades üle. „Oh, mis niusugune ra on, nund kui söimab laisk = vorstiks.“

Kirjand.

Valel on lühikesed jalad.

„Ühes talus elas ~~üks~~ tüdruk, ta nimega Ella. Kord olid Ella vanemad väljas. Ella luusis õues ringi, mängis kassi ja koeraga. Koeraga märkas ta ema rätti, mis õues kuivas. Ta võttis ema rätiku ja tegi oma titele kleidi. Ema tuli koju ja küsis: „Kus minu rätik on, kas sa toid õuestära?“ - „Ei mina pole toonud.“ - „Kust sa siis sai?“ - „Ma ei tea.“ Oli juba nädal aega ema rätiku kadumisest möödas. Ella mängis taas, oma titelega, ema

R-

tuli vaatas natuke aega ja sõnas:
„Ella, miks sa valetasid emale, sa
oled ema rätikust oma titele kleidi
teinud, pea meeses, et vael on lühi-
rõsed jalad.” Ella palus emalt andeks
ja lubas hea laps olla.

Parandus.

Kirjand

Välk on lühikesed jalad.

Ühes talus elas tüdruk, nimega
Ella. Kord olid Ella vanemad väljas.
Ella kuulis õues ringi, mängis kassi ja
koeraga. Korraks märkas ta ema rätti,
mis õues kuivas. „Kuhu ta siis sai?”

Ella mängis toas oma tütredga.
„Pea meel, et välk on lühikesed jalad.”
Ella palus emalt andeks.

Välk on lühikesed jalad.

Kirjand.

Pime mees.

9. II. 1929.

Oli vahedag, meie olime õues.
Korraga märkasime, et üks pime
mees kobas käega plangu aares, ta
oli ära eksinud. Meie seisime ja vasta-
sime, keegi ei julgenud teda õigele teele
juhutada. Mina võtsin südame rindu
ja läksin pimedale mehe juure ning
küsisin: "Kas teie olete ära eksinud
ja ~~ku~~^h teie tahate minna?" "Mina
taha Villardi tänavale minna." Ma
võtsin ta käest kinni ja talu-
tasin; kui ma natuke maad olin
talutanud, tuli Truumann ka. Kui
me ära tulime, tänas pime mees
meid ja meil oli hea meel, et
olime teinud väikese heateo. Pimedal
mehel on paha käsi, ta võib
kergesti ära eksida.

ff-

Parandus:

„Kas teie olete ära eksinud ja kuhu teie tahate minna?“ – Pimedal mehel on paha näia, ta võib kergesti ära eksida.

13. II. 1929.

Kirjand.
Vastlad

Vastla-päeval saab herne-suppi ja
sea-jalgu süüa. Ohtu poole, kui vide-
vik on, sõidavad lapsed vastla-
sõitu.

Kui meie koolis olime, arvasime,
kui minna vastla-sõitu tegema ja
arvasime heaks Erbe tänavale min-
na, sest seal ei sõida palju hobu-
seid ega autosid. Kui ma koolist
koju tulin, sõin herne-suppi ja
närisin sea-jalgu. Kell 5 tuli Kora
meelt läbi, meie läksime õue, et kee-
ru võtta, aga Linda tuli ka. Sõit-
sime Elli maja ette, ja Aino ja Kora
läksid sisse, et Elli kutsuda. Elli
tuli, meie läksime. Istusime kelkade
peal ja sõitsime, mitu korda läks kelk
ümber, oh seda risa ja kilkamist! Kui
mäest üles läksime, nägime, et Asta

tuli ka sõitma. Siis läksime Kesk
tänavale. Aeg kulus ruttu, naljatades
ja lõbutseades. Kui koju tulim, oli kell
juba 7.

R-

Parandus.

17. II. 1929.

Vastläd.

Vastlapäeval saab hernesuppi ja
seajalgu süüa. Lõidavad lapsed vastla-
sõitu. Kui meie koolis olime, arvasime,
kuhu minna vastlasõitu tegema ja arva-
sime heaks Erbe tänavale minna, sest
seal ei sõida palju hobuseid ja auto-
sid. Lõin hernesuppi ja närisin sea-
jalgu. Aino ja Mõra läksid sisse, et
Elfit ratsuda. Istusime kelkudel ja

sõitsime. Kui mäest üles läksime, nägi=
me, et Asta tuli ka sõitma. Siis läksi=
me Hesk-Ameerika tänavale. Kui ko=
ju tulim, oli kell juba 7.

Kirjand.
Mägemus.

19. II. 1929.

Oli sügis, meie olime Pääskülas,
kell oli 12, mamma jäi raskesti hai=
gers ja rääkis meid minna, tädiid
kutsuma. Me kartsimme küll, aga läksi=
me ikka. Kui väravast välja läksi=
me, siis pidime keerama paremat
kätt, tee ääres kasvasid puud ja pöö=
sad, kust pidime mööda minema.
Puud ja pöösad paistsid nii õud=
sed, ma võtsin ette, rääst minni ja me

jooksime. Ma vaatasin tagasi ja nägin, just kui ühe puu taga oli ~~üks~~ mees, hoidis revolverit käes ja sihtis muu peale, mu süda hakkas hirmust värisema.

Kiirustasin jooksu, ma ei julgenud enam tagasi vaadata. Kui tädid juurdsaimme, värisesin ma ikka veel. Ja sellest ajast rardan ma seda teed mööda pimedas näia. Kui tädiga tagasi läksime, ei julgenud ma enam sinna vaadata, kus ~~estis~~ seda meest nägin.

ff-

Õigeksir.
rahuldav

Parandus.

Ma ei julgenud enam tagasi vaadata. Ja sellest ajast rardan ma seda teed näia. Kui tädiga

tagasi läksime, ei julgenud ma
enam sinna vaadata, kus inters
seda meest nägin.

26. II. 1929.

Kirjand.
Minu viimane haigus.

Kui ma koolist koju tulin,
valutas mulle pea ja süda oli paha.
Mamma kraadis mind, ja mulle
oli 38° palaviku. Oksendasin kolm
korda. Öhtul andis mamma mulle
aspiriini pulbrit, et ma higistaksin.
Öösel ärkasin ma üles, mulle
oli koke-palav ja olin higine.
Hommikul oli mulle $37,5^{\circ}$ pala-
viku. Vahel oli mulle ka 39° pala-
viku, aga ainult öhtul. Ma ei
tahtnud midagi süüa, sest mis

sõin, selle orsendasin välja. Kui vaev-
lesin nädal aega, enne kui sain
kooli tulla. Ei tahaks enam haige
olla. R-

Parandus.
Kirjand.

Minu viimane haigus
võlutas mul pea ja süda oli
paha. Öhtul andis mamma mulle
asberüinpulbrit, et ma higistaksin.
Hommikul oli mul $37,5^{\circ}$ palavikku.
Väkel oli mul ka 39° palavikku.
Sest mis sõin, orsendasin välja.

1. IV 1929.

Kirjand. Mets.

Kevadel on ilus metsas kõndida. Puud on hiirekõrvul, siin ja seal pistavad kevadlilled ~~arglikult~~ oma pead mullast välja, lumi sulab, ~~rohi tärkab~~. Laululinnud tulevad tagasi meie maale. Päike paistab soojas-
~~ti~~. Inimesed on kõik röömsad, käi-
vad metsa ^{loodust} vaatamas, ~~kuudas puude~~
~~hiirekõrvad~~ ^{loodust} tärkavad ja ~~mured~~ lapsed
seda kuluvad ja mängivad metsas.
On kuulda ka oja ~~vilisemist~~, ta
nagu tahaks rüüelda kevade ilust.

Suvel on soe, päike paistab. Väibkeidi
 pealt õues käia, mängida ja laulda.
 Metsa all kasvavad palju lilli, maa
 on üle külvatud rohuga ja lilledest.
 Puud on rohelised. Tiin ja seal hüppa-
 vad oravad oksalt oksale. Lapsed
 käivad metsas lilli korjamas ja
 mängimas. Pühapäevadel ja õri-
 päevadel ~~seai~~ sõidavad inimesed
 linnast välja metsa, et hingata
 värsket õhku.

Sügisel lähuvad ilmad külmemaks.
 Päike ei paista enam nii soojasti.
 Puude lehed muudavad värvi ja lange-
 vad maha. Põhi ja lilled närtsivad.
 Sügisel käivad inimesed metsas
 marju ja seeni korjamas. Keedetakse

moose. Saab süüa õunu, pirne, ploome,
 kirske ja muud puuvilja. Linnud
 lendavad meie metsade ääresoojale
 maale. Sajab vihma ja lörtsi. Täna-
 vad on porised.

Talv on külm. Sajab lund, ilu-
 sat pehmet, valget lund. Puud on
 kaetud lumega. Tore on metsa tal-
 vel vaadata. Metsa all on pakas
 lumi. Lapsed käivad metsa ääres
 kelkudega sõitmas. Tuvakse puid
 metsast, et seki tuba kütta. Kui
 talvel metsast läbi minna, väsib
 inimene ruttu ära sügava lume sees
 käies. Istub maha ja jääb magama,
 sest ta on kole väsinud. Lumi
 matab ta kinni ja ta külmab ära.
 Metsast on kardetav läbi minna
 sügava lume aegu.

H-
 Õigekir-
 rah.

Parandus.

Päike paistab soojasti. On kuulda
ka ojarulisemist, ta nagu tahaks kiidel-
da kevadeilust. Võib klüdi vael õues
käia. Metsa all kasvab palju lilli; maa
on üle külvatud rohuga ja lilledega.

Laab süüa õunu, pirne, ploome, kirse.
Tunakse puid metsast, et tuba kütta.
Vasib inimene ruttu. Lestta on kole =
väsinud. Lumi matab maa kinni, ja
ta külmas ära.

Kirjand.

Pliiskami iseloom.

7. II. 1929.

(Oskar Lutsu näidlendirite „Kapsapea“
ja „Kalevi kojutuleku“ järel.)